

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **A. K.**, bývajúcej v B., zastúpenej advokátkou kanceláriou F., IČO : X., proti žalovanému **D. H.**, so sídlom v B., IČO : X., bývajúcemu v B., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 15 C 260/2008, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2013 sp. zn. 5 Co 290/2013 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II uznesením z 24. januára 2013 č.k. 15 C 260/2008-386 priznal znalcovi z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia stomatológia (čelústná ortopédia a stomatologická protetika) znalcovské v celkovej výške 750,05 Eur. Súčasne upravil uctáreň súdu, aby znalcovi vyplatila z preddavkov zložených žalobkyňou 17. septembra 2012, 15. októbra 2012, 23. novembra 2012, 19. decembra 2012 a 18. januára 2013 (po 100 Eur) určené znalcovské a vo zvyšku 250,05 Eur zo štátnych finančných prostriedkov. Takto rozhodol, keď znalcom vyúčtované znalcovské považoval za správne a primerané, v súlade s § 6 ods. 1, § 14 ods. 1, § 14 ods. 3 písm.a/, b/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 491/2004 Z.z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v znení neskorších predpisov.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne uznesením z 31. mája 2013 sp. zn. 5 Co 290/2013 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Svoje rozhodnutie zdôvodnil citáciou § 2 ods. 4 a § 3 ods. 2 zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch

a s poukazom na vyhlášku MS SR č. 491/2004 Z.z., majúc za to, že rozsah a spôsob spracovania znaleckého posudku, ako aj náročnosť zadanej znaleckej úlohy, počet hodín určený súdom prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí za preštudovanie spisu, miestne šetrenie, za spracovanie dokumentácie v rozsahu jednej hodiny a spracovanie znaleckého úkonu 36 hodín, aj vzhľadom na znalcom označený spôsob získavania podkladov a ich vyhodnotenia, je reálny. Znalcom vyúčtovaná odmena 13,28 Eur za 1 hodinu zodpovedá príslušnému ustanoveniu citovanej vyhlášky a za primerané treba považovať aj náklady znalca spojené so znaleckým posudkom. Odvolací súd preto uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. ako vecne správne potvrdil. Poukázal na to, že žalobkyňa vo svojom odvolaní ani žiadne konkrétne námietky voči časovému rozsahu činnosti znalca neuvádza, námietky obmedzila len na vyjadrenie nesúhlasu s časovým rozsahom práce znalca všeobecne. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňou v odvolaní uvádzané dôvody nie sú spôsobilými dôvodmi pre navrhované zrušenie napadnutého uznesenia, resp. pre jeho zmenu, keďže v skutočnosti žiaden relevantný dôvod neuviedol.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdov nižších stupňov jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), keď odvolací súd sa nezaoberal jej žiadosťou o preskúmanie predmetného znaleckého posudku podľa § 127 ods. 2 O.s.p. a to i napriek tomu, že nebola správne poučená podľa § 120 ods. 4 O.s.p. V uznesení odvolací súd cituje zákony, vyhlášky, na základe ktorých znalec oprávnene účtuje znalečné, avšak nepreukazuje dôvodnosť takto vypočítanej sumy. Trvala na tom, že znalec je vo veci zaujatý, znalecký posudok vypracoval v prospech žalovaného. Žiadala, aby vo veci vypracoval znalecký posudok iný znalec s potrebnými odbornými vedomosťami. Žiadala vydať opravné uznesenie so správnym vyčíslením ňou zložených preddavkov.

Žalovaný navrhol dovolanie žalobkyne ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V predmetnej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V treťom odseku § 239 O.s.p. sú vymenované prípady, ktoré vylučujú prípustnosť dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu, proti ktorým by inak bolo dovolanie podľa odsekov 1 a 2 prípustné. Jedným z nich je aj prípad, keď dovolanie smeruje proti uzneseniu o znalcovskom.

V prejednávanej veci je nepochybné, že žalobkyňa dovolaním napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci znalcovského. Jej dovolanie je preto podľa § 239 ods. 3 O.s.p. procesne neprípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy to, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nespôsobným obsadeným súdom). Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia preto predmet konania nie je významný. Ak je teda konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia o znalcovskom.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerl na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv (napr. právo zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy a pod.). V zmysle konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne právnymi predpismi a tým odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Žalobkyňa odňatie možnosti konať pred súdom odôvodňovala tým, že odvolací súd sa v rozpore s § 205a O.s.p. nezaoberal jej žiadosťou o preskúmanie predmetného znaleckého posudku podľa § 127 ods. 2 a to i napriek tomu, že nebola správne poučená podľa § 120 ods. 4 O.s.p. V dôvodoch dovolania však neuvádza, v čom táto nesprávnosť poučenia mala spočívať. Zároveň namietala výšku odmeny priznanej znalcovi za vypracovanie znaleckého posudku.

Predmetom prieskumu v dovolacom konaní je uznesenie odvolacieho súdu, ktorým tento potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o priznaní znalcovského. Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia úplne, jasne a zrozumiteľne uviedol skutkové zistenia, z ktorých vychádzal a tiež aké právne závery z týchto skutkových zistení vyvodil. Ak potom žalobkyňa v odvolaní uviedla, že napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, bolo z neho vzhľadom na jeho povahu zrejmé, že ním môže napadnúť len správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých okresný súd svoje rozhodnutie o priznaní (rozsahu) znalcovského založil. Odvolací súd preto zvoleným postupom, ktorým preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa z vecného hľadiska (rozsah a spôsob vypracovania znaleckého posudku, náročnosť zadanej znaleckej úlohy a pod.; citácia príslušných právnych noriem) dal odpoveď na otázku, prečo ho považoval za vecne správne.

Pokiaľ žalobkyňa namietala, že sudy nižších stupňov nevyhoveli žiadosti na postup podľa § 127 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého znalecký posudok možno dať preskúmať aj inému znalcovi, vedeckému ústavu, alebo inej inštitúcii, dovolací súd poznamenáva, že citované ustanovenie umožňuje podrobiť znalecký posudok kontrolnému znaleckému skúmaniu, no je výlučne na súde, ktorý vec prejednáva, či takýto dôkaz vykoná (§ 120 ods. 1 veta druhá O.s.p.). K takejto procesnej situácii však môže dôjsť až v procese prejednávania a rozhodovania vecí samej (napr. v štádiu vykonávania dôkazov) a tak v konaní o priznaní znalcovského, nevyhovenie žiadosti žalobkyne (§ 127 ods. 2 O.s.p.) nemôže mať za následok odňatie možnosti pred súdom konať.

K námietke žalobkyne, že súd ju nesprávne poučil podľa § 120 ods. 4 O.s.p. dovolací súd poukazuje na to, že citované ustanovenie ukladá súdu povinnosť okrem vecí podľa odseku 2 poučiť účastníkov, že všetky dôkazy musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nariaďuje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti

predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a.

V prejednávanej veci súd rozhodol o priznaní znalcovského, teda nejde o rozhodnutie vo veci samej (citované ustanovenie nemožno na danú vec aplikovať), preto dovolateľkou namietané prípadné nesplnenie poučovacej povinnosti nie je v tomto štádiu konania odňatím možnosti dovolateľke konať pred súdom.

I napriek uvedenému pre úplnosť dovolací súd uvádza, že súd prvého stupňa poučil účastníkov konania v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. v predvolaniach na pojednávania nariadené na 15. apríla 2009 (č.l. 35), na 20. októbra 2010 (č.l. 145), na 19. januára 2011 (č.l. 183).

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z § 239 O.s.p. a nebola zistená existencia procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli. Na jeho vyjadrenie z 27. septembra 2013 neprihliadol, lebo nebolo doložené plnomocenstvo, z ktorého by bolo zrejmé, že je advokátka oprávnená zastupovať žalovaného, v mene ktorého sa vyjadrila, aj v dovolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. novembra 2013

JUDr. Eva Sakálová, v.r.

Za správnosť vyhotovenia :

predsedníčka senátu

Jarmila Uhlířová